

Til lovforslag nr. L 70

Folketinget 2013-14

Betænkning afgivet af Beskæftigelsesudvalget den 11. december 2013

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og flere andre love

(Midlertidig arbejdsmarkedsydelse, indsatsen for modtagere af midlertidig arbejdsmarkedsydelse, sikring af ret til syge- og barseldagpenge, målretning af danskuddannelses tilbud m.v.)

[af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen)]

1. Ændringsforslag

Beskæftigelsesministeren har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 13. november 2013 og var til 1. behandling den 22. november 2013. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Beskæftigelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Den 15. november 2013 sendte beskæftigelsesministeren de indkomne høringssvar, notat og et ligestillingsnotat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra Inger Colding-Jørgensen.

Beskæftigelsesministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 14 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (S, DF, RV, SF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af beskæftigelsesministeren stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis medlemmer finder, at det er fornuftigt af regeringen at forlænge perioden med uddannelsesydelse

til dagpengemodtagere, der mister deres dagpenge. Det betyder, at de i op til 1½ år kan få en uddannelsesydelse, hvis de deltager i en eller anden form for uddannelse. Det er så lavet på den måde, at det for den enkelte ikke kan overstige samlet 4 år med dagpenge og uddannelsesydelse. Desværre er der også punkter, der ikke virker særligt gennemtænkte fra beskæftigelsesministerens side, herunder afskaffelsen af »kursus i samfundsforståelse«, som er en vigtig del af det at give indvandrere viden om det danske samfund. Desværre virker beskæftigelsesministerens afskaffelse af kurset som en nedprioritering af den indsats, der skal gøres over for indvandrere, for at de kan blive en velfungerende del af det danske samfund. Dansk Folkeparti vil arbejde for at få kurset i samfundsforståelse genindført.

Beskæftigelsesministerens aftale med Enhedslisten betyder desuden, at folk, der er berettiget til et seniorjob, og som faktisk kunne gå på seniorjob ved lovens ikrafttræden, bliver frataget retten til 1½ år på seniorjob. Det finder Dansk Folkeparti urimeligt, og Dansk Folkeparti har ingen forståelse for netop den del af lovforslaget. Det virker, som om beskæftigelsesministeren sammen med Enhedslisten mener, at seniorjobordningen er for lang. Regeringen burde lade dem, der stod til at kunne få et seniorjob, få mulighed for at gå i gang med seniorjobbet. Det virker ikke gennemtænkt og er stærkt kritisabelt. Det ville have været rimeligt, at regeringen havde fundet finansieringen et andet sted. Dansk Folkeparti vil dog på trods af de kritiske punkter stemme for lovforslaget, da det vil hjælpe en del mennesker, der ellers ville have stået uden forsørgelse. Dansk Folkeparti går desuden ud fra, at det er sidste gang regeringen kommer med en sådan løsning.

Enhedslistens medlemmer af udvalget udtaler, at lovforslaget er en udmøntning af pinseaftalen mellem Enhedsli-

sten og regeringen, og Enhedslisten stemmer for lovforslaget og de tre ændringsforslag stillet af beskæftigelsesministeren. Lovforslaget sikrer, at mennesker, der falder for varighedsbegrænsningen af dagpengene, sikres et økonomisk grundlag.

Enhedslisten ønsker imidlertid at præcisere, at lovforslaget ikke løser de virkelige problemer omkring dagpengereglerne. Der er blot tale om en redningskrans til de mennesker, der bliver ramt af den såkaldte dagpengereform, der halverede dagpengeperioden til 2 år og fordoblede kravet til genoptjening af dagpengeret fra 26 uger til 52 uger. En redningskrans sikrer, at den druknende kan holde sig oven vande, men den fører hende ikke sikkert op på land. Den midlertidige arbejdsmarkedsydelse forhindrer på samme måde, at den arbejdsløse går til bunds, men den skaber ikke et retfærdigt og værdigt sikkerhedsnet til de arbejdsløse, når samfundet ikke er i stand til at skaffe dem i arbejde.

Problemets omfang ses af, at alene i 2013 vil over 30.000 personer være faldet for varighedsbegrænsningen på arbejdsløshedsdagpengene. Da den forkortede dagpengeperiode blev vedtaget af VK-regeringen – ivrigt bistået af Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre – lød meldingen fra daværende beskæftigelsesminister Inger Støjberg: »Den forkortede dagpengeperiode vil højst ramme 2.000-4.000 mennesker«.

I september 2012 korrigerede den nuværende regering, der havde tilsluttet sig de forringede dagpengeregler tallene: 7.000-12.000 ledige forventedes nu at falde for den forkortede dagpengeperiode. Problemet var så overskueligt, at finansministeren senere samme efterår kunne udråbe den uforpligtende aftale med arbejdsgiverne om akutjob til »en hel og dækkende løsning«. Så hel og dækkende, at vi den 1. oktober 2012 kunne konstatere, at der blot var udbetalt 85 præmier for at ansætte langtidslidende i akutjob.

I januar 2013 korrigerede regeringen atter prognosen. Nu forventede man pludselig, at 17.000-23.000 ville falde for varighedsbegrænsningen i 2013. Det var sjovt nok tal, der nærmede sig den vurdering, som Arbejdsløsheds-kassernes Samvirke havde fremlagt adskillige måneder tidligere.

I dag ved vi så, at tallet bliver ca. 33.000 personer i 2013 for at vokse med adskillige tusinde i 2014. Læg dertil, at 29 pct. – eller 56.000 af de arbejdsløse – er langtidslidende. Det er et tal, der er vokset fra 14 pct. eller 13.000 i 2008.

Regeringen har stædigt nægtet at gennemføre permanente løsninger på dette problem. I stedet har vi fået lappeløsning på lappeløsning. Først med et halvt års udsættelse af den 2-årige dagpengeperiode, så med den særlige uddannelsesyndelse, derefter med dens forlængelse og nu med den midlertidige arbejdsmarkedsydelse.

Først og fremmest må der skabes arbejdspladser. EL har foreslået, at der oprettes 8.000 job i den offentlige velfærdssektor bare som en beskeden kompensation for de 30.000 offentligt ansatte, der er sparet væk de seneste år. Derudover skal der satses langt mere målrettet på bæredygtige grønne job i energisektoren og den kollektive trafik og energibesparende bygningsrenovation af såvel offentlige bygninger som boliger.

Vi kan også gøre noget andet her og nu, der vil hjælpe både de langtidslidende og dem, der har mistet dagpengeretten. Vi kan gøre det lettere at genoptjene retten til dagpenge. Hvis vi skeler til nabolandet Sverige, er arbejdsløsheden noget højere end herhjemme. Til gengæld er det meget lettere at genoptjene dagpengeretten. Selv om den svenske arbejdsløshed er højere end den danske, er langtidslidigheden langt lavere. Den er kun på 16,8 pct. En af grundene er, at den korte genoptjeningsperiode gør det langt mere attraktivt at tage mod tilbud om endog meget tidsbegrænset arbejde, hvilket er med til at skabe et mere fleksibelt arbejdsmarked for korte jobåbninger.

Arbejdskravet for genoptjening af dagpengeretten var frem til VK-regeringens forringelser i 2010 på 962 timer eller 26 ugers arbejde. Med støtte fra Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre blev kravet sat op til 1.924 timer eller 52 ugers arbejde. Til sammenligning er arbejdskravet for genoptjening 612 timer i Finland og blot 480 timer i Sverige.

Dertil skal lægges, at i Finland tælles halvdelen af timerne i løntilskudsjob med, i Sverige tælles alle timer i løntilskudsjob med, mens det i Danmark er sådan, at hverken timer i løntilskud, virksomhedspraktik eller jobrotation kan bruges i genoptjeningsregnskabet.

Det har vist sig, at arbejdsløse på store dele af arbejdsmarkedet – til trods for at de konstant er jobsøgende, deltager i alle aktiveringstilbud og i øvrigt opfylder alle de krav, de stilles over for – falder ud af dagpengesystemet og ikke er i stand til at optjene ny dagpengeret. De arbejdsløse står til rådighed for arbejdsmarkedet, men arbejdsmarkedet står ikke til rådighed for de arbejdsløse.

Et *mindretal* i udvalget (V, LA og KF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

1) Det under *nr. 3* foreslåede § 74 l, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Perioder, hvor et medlem har ret til midlertidig arbejdsmarkedsydelse efter kapitel 9 b, efter at betingelserne for ret til efterløn, jf. § 74 a, er opfyldt, medregnes ikke i opgørelsen efter 1. pkt.«

[Præcisering af perioden, som ikke kan medregnes i opgørelsen efter § 74 l, stk. 1]

Til § 3

2) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 45, stk. 4, udgår »jf. § 14, stk. 3.«
[Konsekvensændring]

Til § 6

3) Nr. 6 affattes således:

»6. I § 20, stk. 1, 8. pkt., udgår »eller kursus i danske samfundsforhold og dansk kultur og historie, jf. § 22.«
[Korrektion af paragrafangivelse]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Efter § 74 l, stk. 1, 2. pkt., som affattet ved § 1, nr. 3, kan perioder, hvor et medlem som fuldtidsforsikret har modtaget midlertidig arbejdsmarkedsydelse efter kapitel 9 b, ikke medregnes til opfyldelse af kravet om, at medlemmet skal have 10 års fuldtidsforsikring inden for de sidste 15 år, heraf mindst 52 uger umiddelbart før overgangen til efterløn, for at få beregnet efterløn som fuldtidsforsikret.

Ændringsforslaget skal ses i sammenhæng med forslaget i § 1, nr. 2, som indebærer, at efterlønsberettigede medlemmer, der har ret til midlertidig arbejdsmarkedsydelse efter udløbet af dagpengeperioden, ikke skal gå på efterløn efter udløbet af dagpengeperioden, men kan vente med at gå på efterløn indtil senest ved udløbet af retten til midlertidig arbejdsmarkedsydelse.

Det er med ændringsforslaget ikke hensigten at stille et medlem anderledes ved overgangen til efterløn fra midlertidig arbejdsmarkedsydelse, end medlemmet ville være stillet ved overgang til efterløn ved efterlønsalderen eller ved udløbet af dagpengeperioden.

Formuleringen »modtager midlertidig arbejdsmarkedsydelse« i forslaget i § 1, nr. 3, medfører imidlertid, at ikke alle perioder, hvor medlemmet har ret til midlertidig arbejdsmarkedsydelse, omfattes af bestemmelsen. F.eks. er

perioder, hvor medlemmet får udbetalt løn under ansættelse med løntilskud i en privat virksomhed, ikke omfattet af formuleringen af bestemmelsen.

Endvidere medfører formuleringen af bestemmelsen, at der er personer, der omfattes af bestemmelsen, som det ikke har været hensigten at forslaget skulle omfatte. Det gør sig f.eks. gældende for medlemmer, der har ret til midlertidig arbejdsmarkedsydelse i en periode, der ligger, længe før medlemmet opnår ret til efterløn.

Det foreslås derfor, at det præciseres, at perioder, hvor et medlem har ret til midlertidig arbejdsmarkedsydelse efter kapitel 9 b, ikke kan medregnes i opgørelsen af perioder som fuldtidsforsikret, jf. § 74 l, stk. 1, for så vidt angår de perioder, der ligger, efter at medlemmet opfylder betingelserne for ret til efterløn, jf. § 74 a. Præciseringen indebærer, at det ikke kun er perioder, hvor medlemmet faktisk modtager midlertidig arbejdsmarkedsydelse, der er omfattet af bestemmelsen, men også perioder, hvor medlemmet har ret til ydelsen, men af forskellige årsager ikke får udbetalt midlertidig arbejdsmarkedsydelse. Præciseringen indebærer også, at bestemmelsen alene omfatter medlemmer, der har opfyldt betingelserne for ret til efterløn, men endnu ikke har udnyttet denne ret.

Til nr. 2

Der er tale om en konsekvensændring, som følge af at reglerne om, at det er økonomiudvalget eller et særskilt stående udvalg, der skal varetage beskæftigelsesindsatsen, ophæves. Det foreslås derfor, at henvisningen til disse bestemmelser udgår. Formanden for det lokale beskæftigelsesråd er herefter som i dag som udgangspunkt borgmesteren, der dog kan beslutte, at formanden for det stående udvalg, der varetager beskæftigelsesindsatsen, skal være formand.

Til nr. 3

Der er tale om en korrektion af paragrafangivelsen, således at »§ 20, stk. 1, 6. pkt.« ændres til: »§ 20, stk. 1, 8. pkt.«. Ændringen medfører ingen indholdsmæssige konsekvenser.

Ane Halsboe-Jørgensen (S) Bjarne Laustsen (S) Jens Joel (S) Jan Johansen (S) Leif Lahn Jensen (S)

Lennart Damsbo-Andersen (S) fmd. Pernille Rosenkrantz-Theil (S) Nadeem Farooq (RV) Andreas Steenberg (RV)

Eigil Andersen (SF) Anne Baastrup (SF) Özlem Sara Cekic (SF) Finn Sørensen (EL) Christian Juhl (EL)

Jørgen Arbo-Bæhr (EL) Hans Andersen (V) Louise Schack Elholm (V) Claus Hjort Frederiksen (V)

Jakob Engel-Schmidt (V) Peter Juel Jensen (V) Inger Støjberg (V) Ulla Tørnæs (V) Fatma Øktem (V)

Bent Bøgsted (DF) nfm. Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) René Christensen (DF) Pia Adelsteen (DF)

Joachim B. Olsen (LA) Benedikte Kiær (KF)

Inuit Ataqtigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 70

Bilagsnr.	Titel
1	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
2	Høringssvar, høringsnotat og ligestillingsnotat, fra beskæftigelsesministeren
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Henvendelse af 26/11-2013 fra Inger Colding-Jørgensen om bortfald/udskydelse af seniorjob
5	Udkast til betænkning
6	Henvendelse af 1/12-2013 fra Inger Colding-Jørgensen om bortfald/udskydelse af seniorjob
7	Ændringsforslag, fra beskæftigelsesministeren
8	Yderligere ændringsforslag, fra beskæftigelsesministeren
9	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 70

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om ministerens kommentar til henvendelse af 26/11-2013 fra Inger Colding-Jørgensen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om lediges ret til 8 ugers kursus, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om målretning af uddannelse til ledige, der har ret til særlig uddannelsesydelse, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvor meget undervisning i samfundsforståelse der vil være i det nye system, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvorfor udenlandske arbejdstagere skal have betalt danskuddannelse af staten, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, hvad årsagen er til, at regeringen skærer 1½ år af seniorjobordningen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvad der vil ske med seniorjobordningen, når uddannelsesydelsen bortfalder om 1½ år, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om præcisering af høringsnotat side 32, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om frit valg mellem udbydere af startkurser, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om uddybning af besvarelse af spm. 6, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm., om man kan gå på efterløn direkte fra arbejdsmarkedsydelse, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
12	Spm. om, hvor længe skal man have haft arbejde op til efterlønsalderen for at kunne gå på efterløn, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå

- 13 Spm., om man kan tilkendes seniorjob uden at skulle på uddannelsesyndelse, hvis der er mindre end 1½ år til, at man kan gå på efterløn, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om kommentar til henvendelse af 1/12-2013 fra Inger Colding-Jørgensen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå